

Jaargesprek

Interventies om het transitieproces organisatorisch te verbeteren

Doel	Kinderen en jongeren met een chronische aandoening in de leeftijd tot 19 jaar en hun ouders stapsgewijs voorbereiden op de transitie door één keer per jaar een planningsgesprek te organiseren naast de reguliere consulten.
Doelgroep	Kinderen en jongeren met chronische aandoeningen in de leeftijd tot 19 jaar en hun ouders.
Beschrijving	<p>Een jaargesprek met kinderen en jongeren met een specifieke diagnose, om naast de korte reguliere controles, gestructureerd en uitgebreider te kunnen spreken over de medische situatie, de gevolgen en mogelijkheden voor de toekomst en thema's die in hun leven en dat van het gezin een rol spelen. Bij het jaargesprek zijn meerdere disciplines aanwezig en worden ook meerdere instrumenten/vragenlijsten ingezet en metingen verricht. Zie het praktijkvoorbeeld van het Meander Medisch Centrum - Diabetes.</p> <p>Het jaargesprek wordt georganiseerd vanaf het moment dat het kind of de jongere in zorg komt. Samen met de zorgverleners leren ze breder te kijken dan alleen naar hun ziekte of chronische aandoening en zelf aan te geven wat hen bezighoudt. Op 18 of 19-jarige leeftijd vindt het laatste jaargesprek plaats.</p>
Verwijzing	<p>Christa Dijkman, praktijkdeskundige, Meander Medisch Centrum, ca.dijkman@meandermc.nl</p> <p>Trudi Taat, verpleegkundig consulent, thuisbeademingsteam Erasmus MC – Sophia Kinderziekenhuis, g.taat@erasmusmc.nl</p>

Voorbeeld(en) van toepassingen in de Praktijk

Praktijkvoorbeeld	<p>Het team van de kindercare van het Meander MC– Diabetes organiseert één keer per jaar een uitgebreid jaargesprek/consult voor alle kinderen en jongeren met diabetes type 1 en hun ouders. Het jaargesprek vindt plaats bij de eerste poli-afpraak van de patiënt na zijn verjaardag. De afspraak voorafgaand aan het jaargesprek krijgt de patiënt het lab formulier mee met het verzoek 2 weken voor de afspraak labonderzoek te doen (bloed en urine). Op de dag van het jaargesprek komt de patiënt met ouders een half uur vóór de afspraaktijd.</p> <p>Dat half uur wordt gebruikt voor:</p> <ul style="list-style-type: none">· Invullen patiënttevredenheidsenquête· Op computer invullen Quality Of Life-lijst· Bij kinderen in transitie de bijbehorende vragenlijsten (Zie TOOL Consultvoorbereiding)· Praatpapier bij jongeren ouder dan 12 jaar (Zie TOOL Consultvoorbereiding)· Wegen, meten, bloeddruk, hartfrequentie· Urine afnemen op alb/creat ratio indien nog niet ingeleverd· Meten HbA1c· Impedantiemeting· Lichamelijk onderzoek, waarbij gelet wordt op:<ul style="list-style-type: none">○ puberteitsstadium (menstruatie?)○ huidafwijkingen○ schildklier○ voedingstoestand○ neuropathie○ conditie voeten○ andere afwijkingen, afhankelijk van klachten
-------------------	---

Vlak voor het jaargesprek kijken kinderarts, kinderdiabetesverpleegkundige en diëtist samen naar de

ingevulde lijsten en halen er punten uit voor het gesprek. Het gesprek bestaat uit een consult van 60 minuten waarvan deels één op één, deels gezamenlijk. Het consult begint met een inventarisatieronde. Hierin vindt een bezoek aan de diëtist plaats. Vervolgens gaan ouders in gesprek met de arts en gaat het kind of de jongere naar de verpleegkundige.

Aan het eind komen kind, ouders en zorgverleners bij elkaar om de uitkomsten en vervolgspraken te bespreken. Per kind wordt bekeken hoe lang het gedeelte van arts en kinderdiabetesverpleegkundige zal duren. Hoe jonger het kind hoe langer de gezamenlijke tijd.

Tijdens dit gesprek wordt gekeken naar:

- Lichamelijk welbevinden c.q. klachten
- Psychologisch welbevinden
- Sociale situatie
- Educatie
- Beweging/voeding
- Therapietrouw
- Behoeftes aan aanpassen medicatieregime
- Het Individueel Transitie Plan (indien van toepassing) ([Zie TOOL: ITP](#))

Aan de hand hiervan worden een plan en doelen geformuleerd voor het komende jaar voor zowel de gezondheid/medische situatie als voor transitieonderwerpen (sociaal, participatie).

Na afloop van het jaargesprek werken kinderdiabetesverpleegkundige en kinderarts het EPD/ITP en de registratielijst bij. Tenslotte schrijft de kinderarts een brief aan de huisarts.

In Meander MC wordt het jaargesprek vanaf 15 jaar een transitiegesprek en wordt een ITP opgesteld. Aan de hand van het ITP vindt vergeleken met daarvoor een meer gestructureerde voorbereiding op de transitie plaats. Al eerder, eigenlijk al vanaf de diagnose, werken ze aan verzelfstandiging, maar vanaf 15 jaar meer geformaliseerd. In de transitiegesprekken wordt bekeken hoever de jongeren in de voorgaande jaren zijn gekomen en waar nog hiaten zijn.

Effect/resultaat

Wat levert het op voor de jongeren?

- De jongeren leren zich voor te bereiden op de transitiefase. Zij zijn beter voorbereid op wat hen op de volwassenenpoli te wachten staat. Het is hun duidelijk waar en wanneer ze worden verwacht als zij eenmaal in zorg gaan bij de internist. Hierdoor kan uitval worden voorkomen
- Daarnaast hebben zij meer zelfmanagement in het omgaan met hun ziekte en het organiseren van hulp. Jongeren worden vrijer, nemen meer regie en kunnen meer op maat worden begeleid.

Ervaringen

Meander MC - Diabetes: "We merken dat uitleg over de reden van het jaargesprek en ook het expliciet introduceren van het ITP helpen bij het voorbereiden op een geslaagde transitie. Het is belangrijk heldere afspraken te maken over de vragenlijsten en formulieren, die moeten klaarliggen voor het jaargesprek. Ook zijn goede afspraken tussen kinderteam en volwassenenteam nodig. Door de jaargesprekken en het ITP is er meer contact met het volwassenenteam en kennen we elkaars manier van werken."

Overig

Een andere vorm van een jaargesprek is te vinden bij het **Erasmus MC / Sophia Kinderziekenhuis – Thuisbeademing**: daar vindt een huisbezoek plaats, waar de verpleegkundig specialist uitgebreid met ouders en kind spreekt over de thuisbehandeling, psychosociale situatie, zelfstandigheid etc.